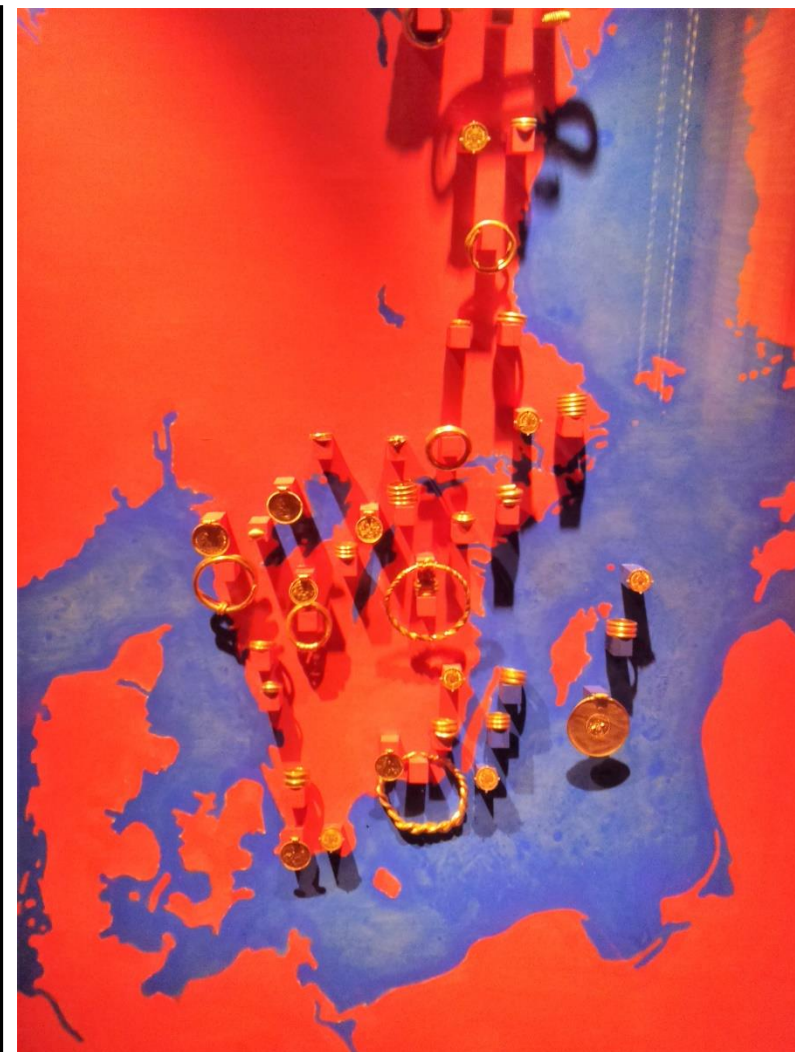

I maj 1955 hittade två
pojkar Solbergaskatten i
Solberga i Stockholm

**POJKARNA
KUNDE INTE
HÅLLA SIG
FÖR**

”SKATT”

**FYNDPLATSER
ENLIGT
HISTORISKA MUSEET**

SKATTER

I Stockholms län har ett tjugotal skattfynd gjorts sedan 1700-talets mitt. Några upptäcktes av en slump, andra i samband med arkeologiska utgrävningar. Den största skatten någonsin var Loheskatten, gömd 1743 och hittad 1937 av några byggnadsarbetare i ett hus i Gamla stan med adress Lilla Nygatan 5. Skatten vägde hela 200 kg och värderas idag till omkring 75 miljoner kronor.

Det för närvarande (2011) senaste fyndet är Sundvedaskatten från år 2008. Där rör det sig om en vikingaskatt bestående av totalt 481 orientaliska silvermynt och ett enstaka mynt från Västeuropa. Sundvedaskatten var den största vikingatida silverskatten som grävdes upp i Mälardalen sedan 1827, då en liknande, men dubbelt så tung skatt påträffades i Upplands-Väsby.

Att hitta skatter genom slumpen hör allt mer till en sällsynthet, beroende på att schaktningar och grävarbeten nuförtiden utförs maskinellt med grävmaskiner istället för med handkraft. Fornfynd skall alltid anmälas till Riksantikvarieämbetet och en "skälig ersättning" utgår. Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är den nationella myndighet i Sverige som leder och stöder arbetet med att bevara, använda och utveckla kulturarvet och lyder under Kulturdepartementet. Ansvar för arbetet omfattar i första hand frågor om kulturlandskap, kulturmiljöer, kulturminnen, kulturföremål och museer. Riksantikvarieämbetet grundades 1630. 20 maj detta år utsågs Johannes Bureus, en framstående runforskare och en tid Gustav II Adolfs privatlärare, till den första riksantikvarien. Bureus hade väckt kungens intresse för fornminnen, då benämnda som "antiquiteter".

SKATTER

1615-1684
Johan Hadorph
1630-1684
Björnsäter

Under 1600-talet, när Sverige skulle visa sig som stormakt i Europa började statsmakten intressera sig för fornfynd. Meningen var att stärka bilden av Sveriges "ärorika historia". Mellan 1668 och 1684 genomdrev fornforskaren Johan Hadorph flera så kallade fyndplakat som bland annat stadgade att upphittaren av ett fornfynd som innehöll skatter skulle erhålla en tredjedel av metallvärdet i ersättning vid inlösen. Lagen var inte särskild attraktiv och lockade inte att anmäla sina skattfynd.

För att stimulera till fler anmälningar stadgades 1736 en ny, generösare lag som bestämde bland annat: Af nedgradfwen skatt, botnfynd, eller annat slikt, ther ej finns ägare til, tage jordägaren halft och halft then, som hitte. Är thet gammalt mynt, gull, silfwer, koppar, metall eller andra konststycken, tå bör Konungen biuda. Löser konungen thet in, gifte honomfulla värdet, och en åttondel ther till; then lösn behålle han, som hitte.

SKATTER

Depåfynd från vikingatiden i Stockholm

Trots att lagen sedan 1736 lovar bättre ersättning finns det till dags dato bara ett tjugotal kända skattfynd i Stockholms län. Till de större fynden räknas Finnbodaskatten (1735), vikingaskatten vid Stora Väsby (1827), Loheskatten (1937), Solbergaskatten (1955) och Sundvedaskatten (2008). Mellan 1779 och 1913 gjordes ytterligare fynd av vikingatida mynt bland annat i Enskede gård (Bägersta) (ca 1779), på Långholmen (1829), vid Inedalsgatan på Kungsholmen (1882) och i samband med bygget av Kungliga Tekniska högskolan (1913). Vanligaste fynden är mynt, smycken och bitar av silver och guld. Hittills har man hittat över 2 300 nergrävda skatter i hela Sverige, de flesta upptäcktes av en slump. Gotland har varit särskilt rikt på skattfynd.

Ett depåfynd omfattande femtiotvå silvermynt från vikingatiden påträffades i en bergsskrevla vid schaktning för nybyggandet av Tekniska högskolan år 1913, och dateras till slutet av vikingatiden. Bland mynten fanns ett irländskt, ett svenskt mynt präglat för Olof Skötkonung, två befterbildningar av anglosaxiska mynt, 23 anglosaxiska mynt präglade för Ethelred II samt 24 tyska mynt.

Ett annat depåfynd har påträffats 1829 vid Långholmen, bestående av 66 silvermynt varav fyra anglosaxiska och resten tyska från Ottomanernas tid. Eventuellt äldre än det intressanta myntfyndet från 1913 vid Tekniska högskolan. Det vackraste vikingatida myntfyndet påträffades 1882 vid Inedalsgatan på Kungsholmen. Det mycket vackra fyndet består av ett mindre antal mynt, nio arabiska sådana därav tre med ögla, 27 anglosaxiska samt en ögleförsedd efterapning av ett bysantinskt mynt.

SKATTER

Finnbodaskatten

Som ett av de större skattfynden räknas den så kallade Finnbodaskatten. Det var en silverskatt som 1736 lämnades för inlösen till Antikvitetskollegiet, alltså samma år som den nya, generösare lagen trädde i kraft. Skatten hittades redan året innan, den 10 maj 1735 och fyndplatsen var en sluttning på Henriksdalsberget i nuvarande Nacka kommun, ovanför den plats där senare Finnboda varv skulle anläggas.

Enligt anteckningarna bestod skatten av åtskilliga mynt. 1 af Tutils, några Arabiska, Tyska, Cölniska med en och annan af K. Edelreds tillika med några spennen och armband, en Sölia med ring förutom en stor hop brotter och vägde tillsammans 1 skålpund 25 $\frac{1}{2}$ lod. En skålpund och 25 $\frac{1}{2}$ lod motsvarar cirka 764 gram, det rörde sig om ett rätt stort fynd. Värderingen lär ha blivit en besvikelse för upphittarna, några arbetare, eftersom Antikvitetskollegiet ansåg att man redan hade en tillräcklig stor samling med liknade mynt och endast ett mynt, fyra armringar, två ringnålar och en spännbuckla inlöstes, totalt 250 gram. Skatten hade en klar vikingatida karaktär och man antog att skatten grävdes ner under 1000- eller 1100-talet. Den höga branten vid Henriksdalsberget var visserligen inte bebodd under vikingatiden, men platsen hade strategisk betydelse, där man kunde övervaka inloppet till Mälaren. Kring Finnbodaskatten uppstod en viss förvirring om dess ursprungliga vikt. Historikern Henrik Ahnlund uppgav 1966 att skatten vägde hela 7,6 kilogram och det rimmar illa med Antikvitetskollegiets exakta uppgifterna från 1736 som uppgav 57 $\frac{1}{2}$ lod eller 764 gram. Troligen beror felet på att Ahnlund av misstag skrev 572 istället för 57 $\frac{1}{2}$ på sin gamla skrivmaskin, som saknade tecken för " $\frac{1}{2}$ " (572 lod motsvarar 7,6 kilogram).

SKATTER

**NÅGRA FÖREMÅL UR
FINNBODASKATTEN PÅ
STOCKHOLMS LÄNS
MUSEUM.**

SKATTER

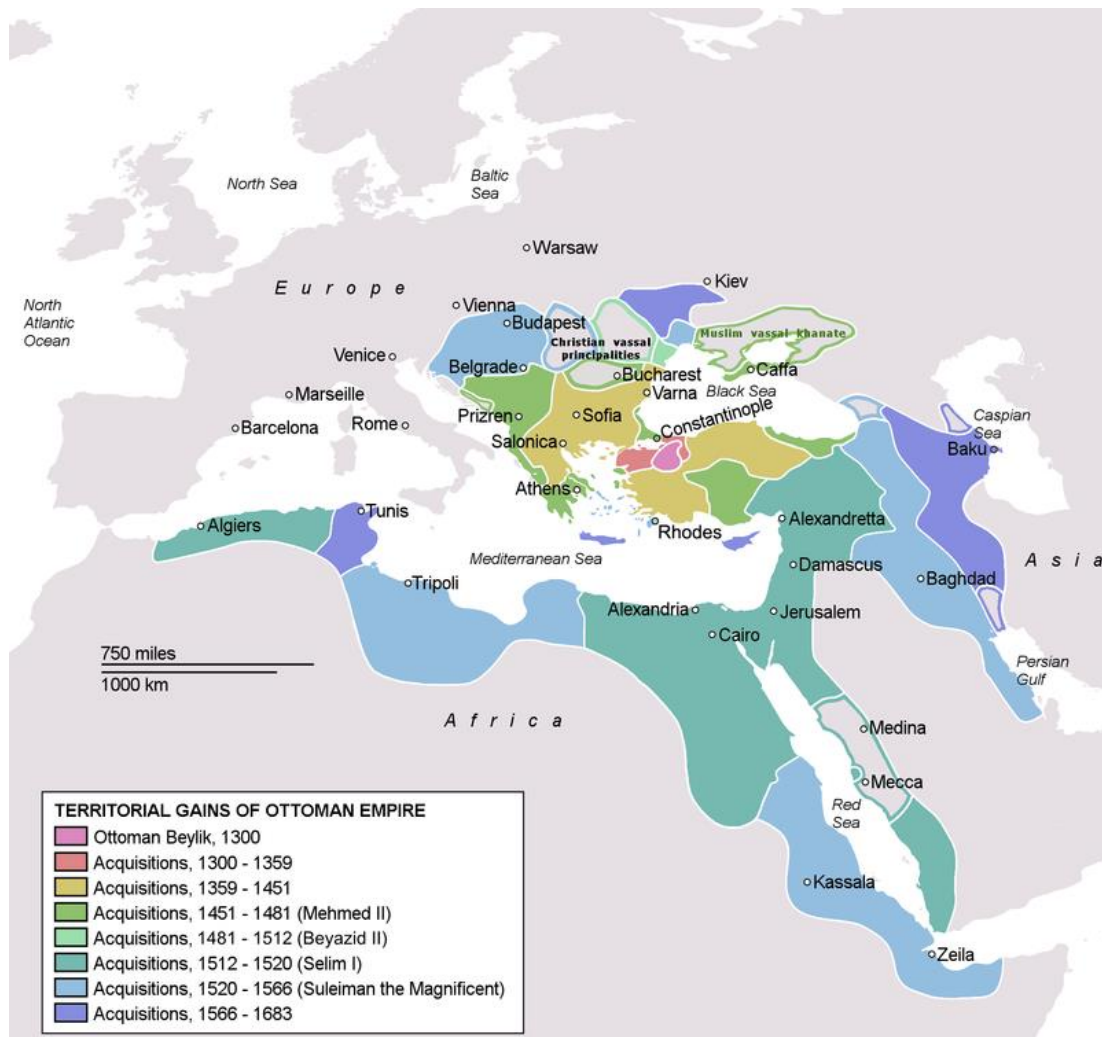

INEDALSGATAN FRÅN KRONOBERGSPARKEN MOT NORR (VÄNSTER) OCH FRÅN KUNGSHOLMS STRAND MOT SYD, SEPTEMBER 2012.

Det vackraste vikingatida myntfyndet påträffades 1882 vid Inedalsgatan på Kungsholmen.

SKATTER FYND FRÅN DET OSMANSKA RIKET

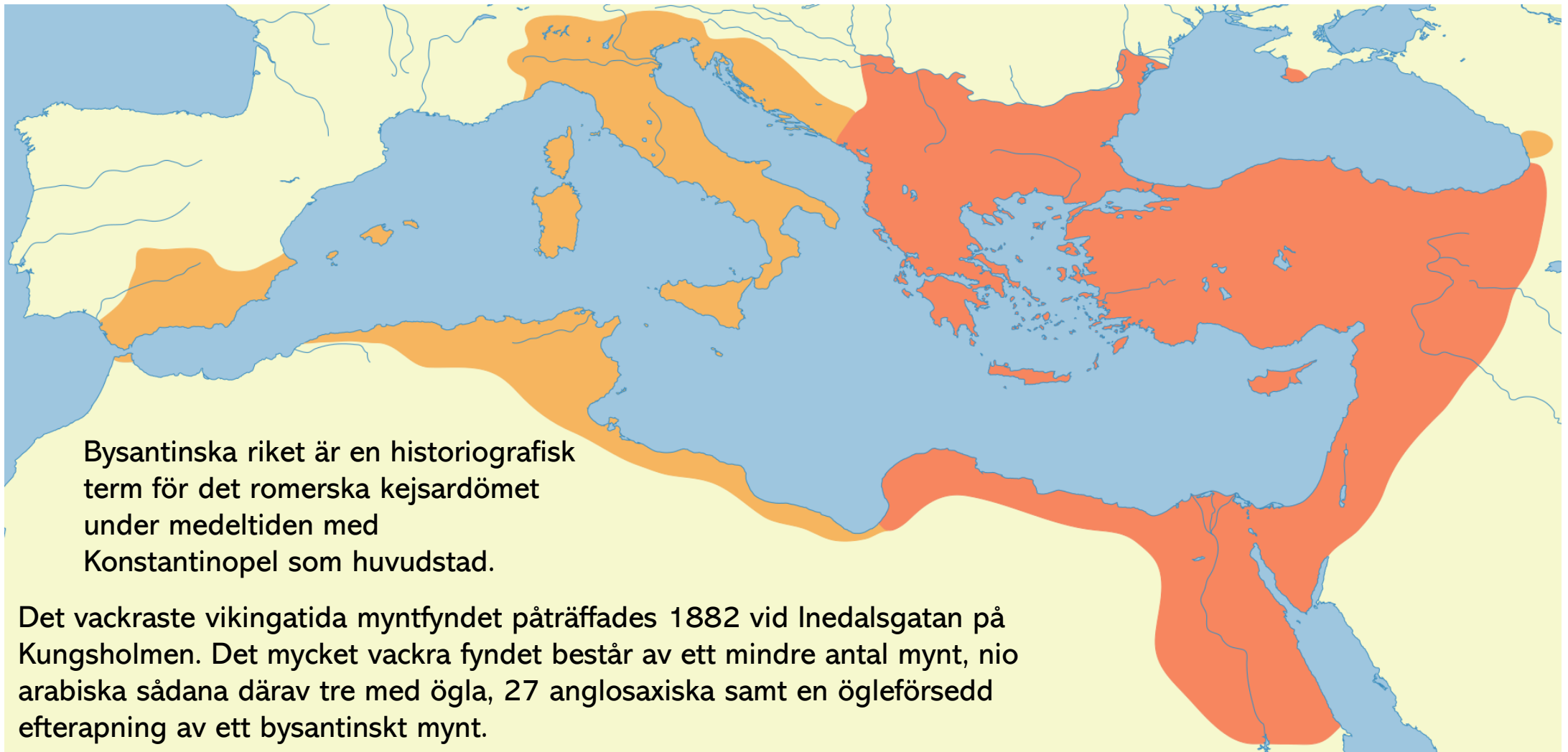

Osmanska riket ibland kallat Ottomanska riket var en 600-årig turkisk islamisk stormakt som uppstod i Anatolien i slutet av 1200-talet och bestod till den 29 oktober 1923. När riket var som störst omfattade det stora delar av sydöstra Europa, Mellanöstern och arabvärlden, norra Afrika, Kaukasus och hela Mindre Asien (Anatolien).

SKATTER

BYSANTISKA VÄLDET

Bysantinska riket är en historiografisk term för det romerska kejsardömet under medeltiden med Konstantinopel som huvudstad.

Det vackraste vikingatida myntfyndet påträffades 1882 vid Inedalsgatan på Kungsholmen. Det mycket vackra fyndet består av ett mindre antal mynt, nio arabiska sådana därav tre med ögla, 27 anglosaxiska samt en ögleförsedd efterapning av ett bysantinskt mynt.

SKATTER

**DELAR AV LOHESKATTEN,
STOCKHOLMS
STADSMUSEUM,
PERMANENTA UTSTÄLLNING.**

Ett skattfynd som väckte stor massmedial uppmärksamhet var Loheskatten. Den vägde 200 kilogram och var den största som någonsin påträffats i Sverige. Fyndet gjordes den 15 oktober 1937 av byggnadsarbetarna Karl Westerberg och Gösta Karlsson, som jobbade med huset på Lilla Nygatan 5 i Gamla stan.

SKATTER

Huset skulle renoveras och när man bröt upp betonggolvet i en före detta potatisaffär såg Karl Westerberg något som blänkte på spaden. Det skulle snart visa sig att nedgrävt under golvet fanns en stor silverskatt innehållande drygt 18 000 silvermynt i stora kittlar och en mängd olika silverföremål, till största delen av svensk tillverkning, senare daterade mellan 1643 och 1741. Skatten tillhörde Johan Lohe med familj och gömdes under golvet i den så kallade "Stora daldansen" 1743. Släkten Lohe var en mycket förmögen familj som ägde huset. Familjen var känt för inbördes intriger, men varför de hade gömt skatten under golvet blev aldrig kartlagd trots många teorier.

Genom ett konstruktivt samarbete mellan olika museer i Stockholm lyckades man arrangera en utställning om skatten på bara tio dagar. Utställningen blev en publiksuccé, som slog alla tidigare rekord. År 1941 fick Statens historiska museum ett paket med posten som innehöll ytterligare ett föremål tillhörande Loheskatten. Det rörde sig om en präktig silversked liknande 17 andra i fyndet som utan kommentar hade postats på Träkvista poststation. Skeden hade en påskrift på baksidan 15/10 1937 (fynddagen) och hade kommit på avvägar under en kort, obevakad stund.

De fem personer som fann skatten fick 3 000 kronor i hittelön, som var mycket pengar för en arbetare på 1930-talet. Idag är Loheskatten värderad till omkring 75 miljoner kronor och den är utställd på Stockholms stadsmuseum samt i Myntkabinettet.

Solbergaskatten är ett fynd av mynt och smycken, som gjordes i Solberga i Älvsjö i Stockholm 1955.

Solbergaskatten upptäcktes av tioåringarna Thomas Björkman och Thomas Olsson, när de i maj 1955 under en lunchrast lekte vid schaktmassor från Stockholms innerstad, som tippats i Solberga. Pojkarna hittade 758 mynt och tre silverföremål. Den arkeologiska utgrävningen som följde resulterade i fynd på sammanlagt fyra kilogram, bestående av 2 132 silvermynt, elva ringar och en meterlång silverkedja.

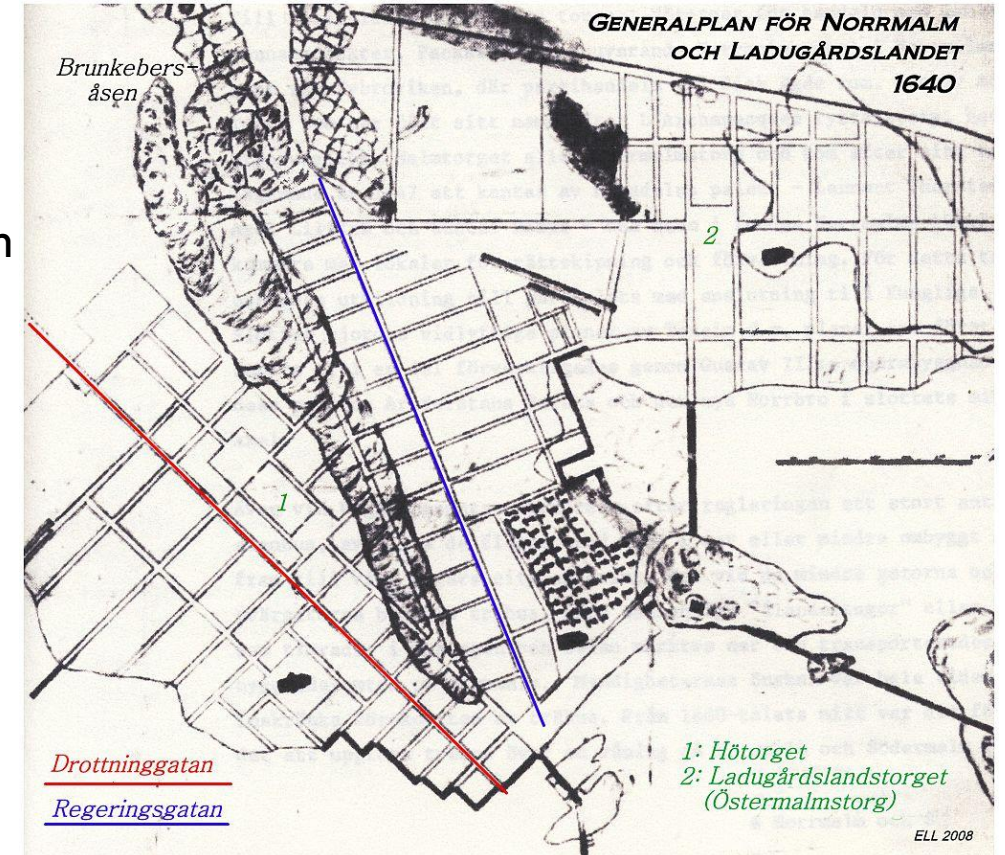
Mynten tillverkades huvudsakligen under Gustav Vasas, Erik XIV:s och Johan III:s regeringsår, mellan 1520 och 1598. Tolv av mynten är utländska, varav ett sällsynt litauiskt mynt från 1590-talet. En halvdaler från Johan III:s tid bedöms som mycket värdefull.

Det äldsta myntet är en halvörtug utan årtal från Sten Sture d.y.:s tid som riksföreståndare (1512–1520) och det yngsta myntet i skatten är en riksdaler med årtalet 1598 från Västfriesland i det Förenade Nederländerna. Skatten hittades i schaktmassor från bygget för femte Hötorgsskrapan i kvarteret Gropen på Norrmalm i Stockholm, huset närmast Sergels torg, som tippats på platsen ett par månader tidigare. Norrmalm var på 1590-talet, då skatten bedömts ha gömts, en glesbebyggd utmark i Stockholm med malmgårdar med odlingar och boskap. Exakt var och av vem skatten gömts har inte kunnat utrönas.

SKATTER

Varför skatten gömdes på Norrmalm har förklarats med att Stadsholmen vid 1500-talets slut var nästan fullt bebyggd, varför staden hade börjat breda ut sig på malmarna. Området kring gömstället, strax nedanför Brunkebergsåsen, var sank. Bebyggelsen i närheten var gles och boende var främst folk från Slottet Tre kronor. Bebyggelsen bestod mest av malmgårdar där man odlade grönsaker och höll djur. Skatten innehöll ingen stor förmögenhet mätt efter dåtida mått. Med tanke på att några förlovningsringar fanns i skatten, har det föreslagits att det skulle ha varit en guldsmed som grävt ner den, alternativt att det rörde sig om stöldgods.

Solbergaskattens mynt sträcker sig över nästan hela 1500-talet. Det äldsta myntet är en halvörtug (silvermynt, började präglas under Albrekt av Mecklenburg ca 1370) utan årtal från Sten Sture d.y.:s tid som riksföreståndare (1512-1520) och slutmynt är en riksdaler med årtal 1598 från Västfriesland i det Förenade Nederländerna. Skatten inlöstes så småningom av Stockholms stadsmuseum för den då ansevärda summan av 2 500 kr.

GENERALPLAN FÖR NORRMALM 1640.

DET SKULLE DRÖJA ÖVER 50 ÅR INNAN NÄSTA STORA SKATT UPPTÄCKTES I STOCKHOLMSTRAKTEN. DET RÖRDE SIG OM SUNDVEDASKATTEN SOM PÅTRÄFFADES DEN 1 APRIL 2008 VID STENINGEHÖJDEN MELLAN MÄRSTA OCH SIGTUNA. SUNDVEDASKATTEN VAR DEN STÖRSTA VIKINGATIDA SILVERSKATT SOM HITTATS I MÄLAROMRÅDET SEDAN 1827, DÅ EN LIKNANDE, MEN DUBBELT SÅ TUNG SKATT PÅTRÄFFADES I UPPLANDS-VÄSBY

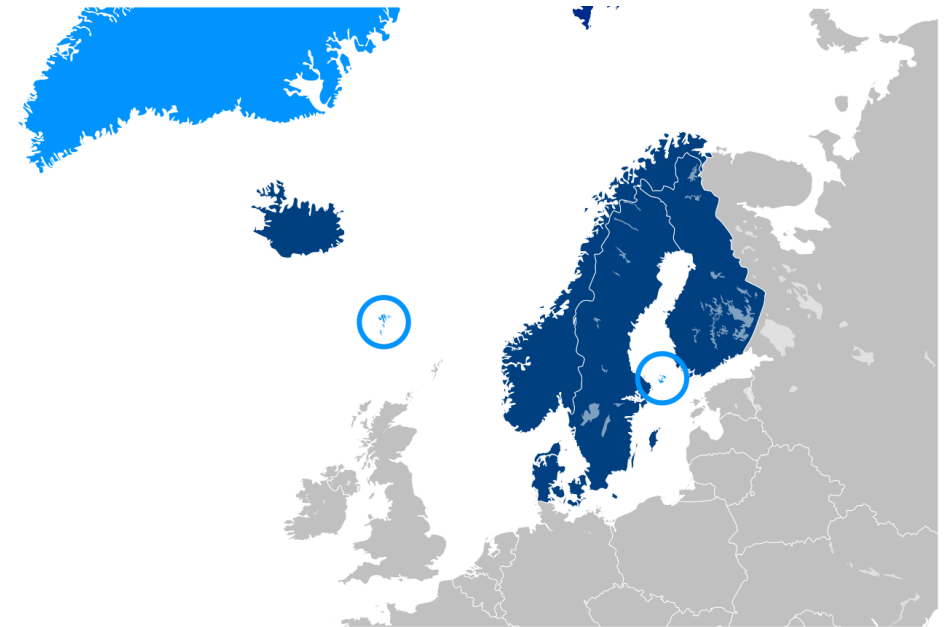
Fyndet gjordes i samband med arkeologiska undersökningar av en grav från äldre järnåldern inför byggandet av bostäder på Steningehöjden. Graven innehöll även en bengömma med brända ben, järnföremål och keramik. Själva skatten bestod av totalt 481 orientaliska silvermynt och ett enstaka mynt från Västeuropa. De flesta orientaliska mynten var präglade i den islamiska världen, bland annat i Damaskus och Bagdad, några var nordafrikanska. Det fanns också persiska (iranska) sassanidiska mynt från tiden före landets islamisering. Mynten härrörde från mitten av 600-talet till 840 e Kr. och skatten lades troligen ner i mitten av 800-talet e Kr. Skatten påträffades i kanten av en grav som var cirka 1000 år äldre än själva skatten. Anledningen till det kan vara att den lagts ner av bybor som ville att den skulle skyddas av förfädernas andar.

Skatten i Stora Wäsby

SKATTER

De sista silvermynten från skatten i Upplands Väsby grävdes ut av arkeologer så sent som år 2008 och det rörde sig om en skatt från 800-talet. Men skatten hittades redan 1827 av en piga från godset Stora Väsby. Fyndet bestod av några arabiska silvermynt och traktens barn började gräva och fann minst 446 mynt, många av dem smältes dock ner. På 1800-talet såg man inte på samma sätt på mynten som man gör i dag.

Vikingatida nordbor hade behov av betalningsmedel, men de präglade inga egna mynt. Många av mynten från Stora Wäsby är delade eftersom det var silvret som var viktigt. Samma fenomen kunde observeras med mynten i Sundvedaskatten. Mynten importerades och silvret vägdes vid betalning. Enligt en teori, som bland annat arkeologen Torun Zachrisson fört fram kan vikingar ha grävt ner sitt silver som ett slags offer. När tiden gick och marken odlades spreds mynten över åkern. Första gången som platsen undersöktes i modern tid var 1999, då påträffades 22 mynt. I och med undersökningen och utgrävningen år 2008, där man fann ytterligare 29 mynt och delar av kvinnospännen, bedöms platsen som tömd.

Vårbyskatten

SKATTER

SKATTER

≈1cm

≈10cm

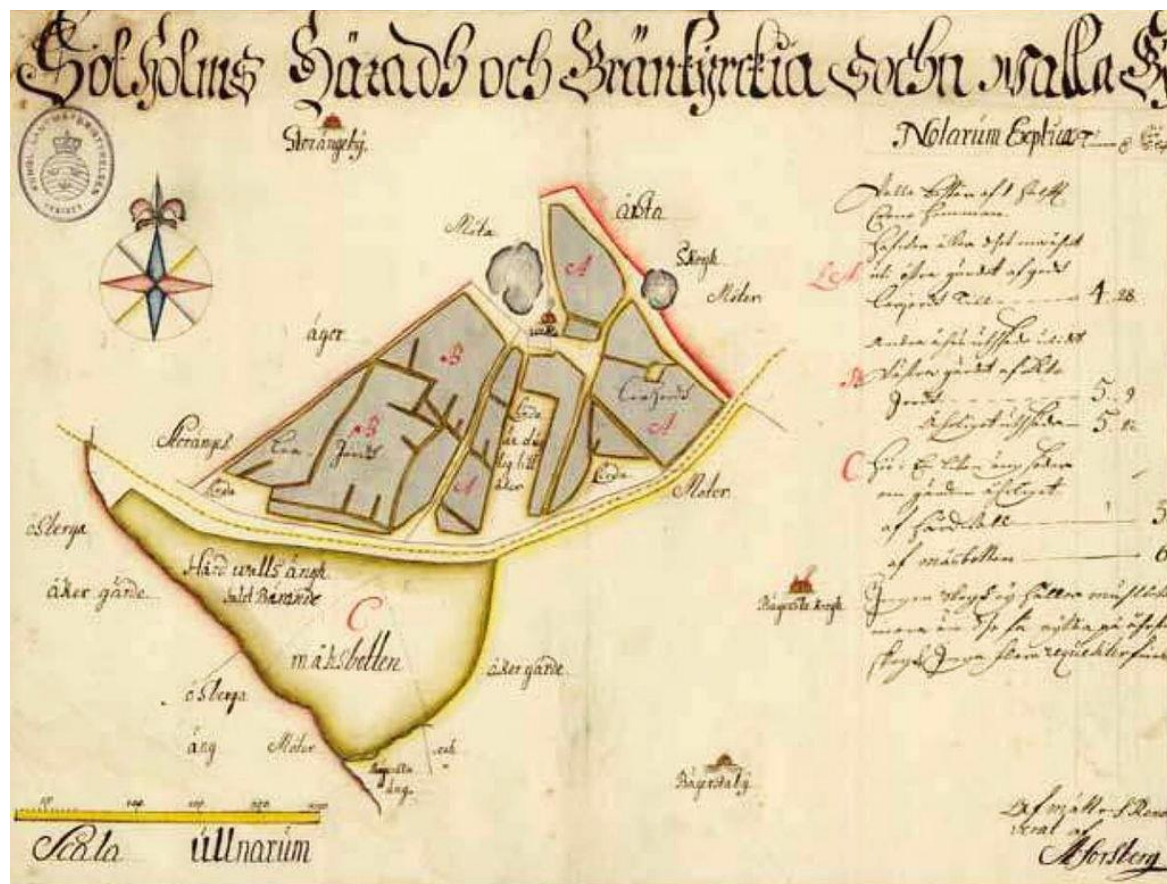
SKATTER

OPERAfyNDET

Depåfyndet hittades av en tillfällighet då en murare vid namn Engvall fann ett vackert skrin, placerat under golvet till Operakällaren. Skrinet och en del av mynten står numera utställda på Historiska museet. Då den oförseglade asken öppnades, fann han att den var full av gamla, något svarta silvermynt i en klunga. Fyndet anmäldes, och inlämnades till museet. Det lilla skrinet är starkt ärgat men mycket fint, med en enkel låsanordning vilken har en ögla för fästandet av ett hänglås, med palmettliknande gångjärn. Den står på små kulformiga fötter, och är för övrigt helt gjord av ganska tunn bronsplåt med fastsvetsad botten. Skrinet går ännu att öppna, har en höjd på cirka fyra centimeter och en bredd på det dubbla. Botten sitter fortfarande fast.

Mynten var präglade under 1500- till 1600-talet och hade ett antal på nästan 90 stycken, nästan alla var svenska. Bland annat fanns drottning Kristinas Göteborgs-öre, mynt från Karl XI, Kristian Ludvig av Braunschweig-Lüneburg, August av Braunschweig-Wolfenbüttel med mera. De äldsta mynten kom från Karl IX:s tid, de yngsta från Karl XI. Det fanns dessutom ett sällsynt exemplar av Karl X Gustavs begravningspenning samt Karl XI:s kröningspenning.

Vallas ägor på en karta från 1693.

Vid Valla gård i nuvarande stadsdelen Årsta påträffades två skatter, den ena 1910 och den andra 1919. Det kan röra sig om en så kallad tvillingskatt, där en större samling mynt delats och gömts på två närliggande platser. Den första skatten upptäcktes av järnvägsarbetaren Carl Larsson i samband med arbetet för den nya järnvägen mellan Nyboda och Enskede (Nyboda–Enskede Järnväg). Skatten bestod av 915 silvermynt.

Den andra skatten påträffades av stentryckaren Nils W Rundblom. Den innehöll 2 972 mynt. Med hjälp av myntens präglingar (den yngsta under Karl IX:s tid) har skatten sannolikt gömts strax efter 1611. Skatterna låg inlindade i tyg och näver och var nedgrävda i en bergsskrevla i skogen inom Vallas område. Mynten tillhörde troligen en förmögen person eftersom de motsvarade ett stort värde. Exempelvis kunde man på 1600-talet köpa 17 oxar eller drygt 20 tunnor sill för pengarna.

Duneskatten är ett skattfynd från medeltiden, påträffat vid dikesgrävning 1881 på gården Dune i Dalhems socken på Gotland.

Skatten, som grävdes ned någon gång på 1360- eller 1370-talen består av 122 föremål av silver och guld, främst skålar, skedar, halskedjor, hängsmycken, armringar, fingerringar, söljor, bältesbeslag, spännen, häktor, paljetter och knivar med dekorerade skaft. Den låg under ett litet röse i resterna av ett träskrin, och på träskrinet hade man lagt en sönderbruten lie för att skydda skatten.

BURGESKATTEN ÄR ETT SKATTFYND FRÅN TIDIG MEDELTID, PÅTRÄFFAD VID PLÖJNING AV ETT ÄNGE I BURGE, LUMMELUNDA SOCKEN, GOTLAND. SKATTFYNDET VAR DÅ DET PÅTRÄFFADES DEN DITTILLS STÖRSTA SILVERSKATTEN PÅ GOTLAND.

≈10cm

1964 påträffade lantbrukaren Per Anders Croon i samband med plöjning av ett 20 år tidigare uppodlat änge tre silvermynt. Myntfyndet anmäldes aldrig och mynten förkom senare. 16 augusti 1967 plöjde Croon åter samma åker då plogen krossade ett bronskärl med mynt och silverföremål. Skattfyndet som väger 10,369 kilo består mestadels av skrotsilver, barrer och tackor.

SKATTER

På dessa har man funnit kyrilliska bokstäver ristade vilka visar silvrets östliga ursprung. Vidare ett antal smycken, de flesta styckade och tydligt avsedda att smältas ned. Därtill sju armringar. Skatten består även av ungefär 3.000 mynt.

Av mynten är huvuddelen tyska mynt. 30 orientaliska mynt återfinns i skatten, det äldsta från 584, det yngsta från 999. 129 av mynten stammar från England och Irland och är präglades 979-1128. De tyska mynten är 2.528 hela, 111 halva och 97 fragmenterade mynt. Omkring 30 av de tyska mynten kan dateras till 900-talet, men huvuddelen hör till slutet av 1000-talet och början av 1100-talet. Ett myntpräglat för pfalzgreve Fredrik II av Sommerschenburg 1140-45 utgör slutmynt och daterar skattens äldsta möjliga nedläggningsår. Avsaknaden av Gotlandspenningar antyder att skatten troligen nedlagts kort därefter. Av de tyska mynten här runt 48 % präglade i Goslar, tillsammans med andra niedersachsiska städer som Halberstadt, Quedlinburg, Magdeburg, Braunschweig, Hildesheim, Gittelde, Bremen, Merseburg och Alt-Lübeck.

Fyndomständigheterna talade för att fyndplatsen var en förhistorisk husgrund, och efter att provschakt grävts i ängnet påträffades flera forntida husgrunder. 1970-71 genomfördes arkeologiska av husgrunderna, med fynd som huvudsakligen härrörde från sen vikingatid - tidig medeltid.

SKATTER

Spillingsskatten är världens största vikingatida silverskatt. Den hittades fredagen den 16 juli 1999 i en åker vid Spillings nordväst om Slite i Othems socken på norra Gotland. Silverskatten var delad i två depåer som tillsammans vägde cirka 67 kg före konservering (27 respektive 40 kg) och bestod bland annat av ca 14 000 mynt, varav de flesta kommer från fjärran länder och är orientaliska. De två depåerna hade gömts på ett avstånd av tre meter från varandra under golvplankorna i ett vikingatida hus. Det yngsta myntet var präglat år 871, varför skatten måste ha grävts ner någon gång efter detta år.

SKATTER

Skatten anträffades med metaldetektor på åkern, sedan man på platsen långt innan hittat silver men inte i så enorm mängd. Egentligen rör det sig som sagt inte om en skatt utan snarare två, egentligen tre om man räknar med en mycket sällsynt bronsskrotdepå, bestående av mängder med brons som också de haft för avsikt att smältas ner. Silvret kan ha inväntat ett öde för nersmältning som dock aldrig blev av, eller ha lagts i jorden bara för dess värdes skull. Det senare är troligast. De båda silverskatterna var placerade ihop i jorden bara fyra meter bort från varandra, troligen under ett förrådshus golv. Vid en undersökning av platsen år 2000 anträffades nämligen spår av en enkel träkonstruktion. Bland silvret fanns även en del träflisor och träfibrer, vilket kan tyda på att alltsammans legat i en trækista. En hittelön om 1 263 200 kronor tillföll upphittarna. Det faktiska värdet, såväl ekonomiskt som historiskt och musealt, är dock betydligt större.

Nästan 60% av depåfyndet är armringar eller delar av dylika, aldrig innan lär så många silverarmringar ha hittats. De väger i huvudsak omkring hundra gram och av Gotlandsstilarna, vissa mycket fint ornerade. Fyndet innehöll även mängder av barr (smalare tackor), vackert ornerade bleckbitar, en av vårt lands vackraste silverbrakteater från denna tid, mängder av fingerringar, halsringar, amulett-armringar (armringar omlindade med ringar med mera).

SKATTER

Karta över khazarkhanatets ungefärliga utbredning.

Det så kallade Mosemyntet ingår i Spillingsskatten och präglades i Khazarriket omkring år 837. På myntet finns den arabiska inskriften Musa Rasul Allah, en trosbekännelse i vilken Muhammeds namn byts ut mot Moses. Mosemyntet är det enda ovedersägliga beviset på att khazarernas ledande skikt vid denna tid övergått till judendomen.

Khazarer var en folkgrupp som under första årtusendet e. Kr. bebodde landet norr om Kaukasus mot Volgas och Dons nedre lopp i nuvarande Ryssland.

Khazarerna var ett turkiskt folk som omtalas första gången i historien år 198, då de anföll armeniskt område, men tillbakaslogs. De slöt sig 363 till kejsar Julianus vid hans infall i Persien. Sedermera blev "Khazarien" en del av Attilas vidsträckta rike och bestämdes 448 till underhållsland åt hans äldste son.

SKATTER

Stora Enbjänne-fyndet är ett förmodat depåfynd från vikingatiden som hittades av en lantbrukare i Kamänget i Stora Enbjänne i Hogräns socken på Gotland

Depåfyndet bestod av 23 långsmala, korvformade tackor av brons samt eventuellt ett ringspänne samt ett litet remändbeslag av brons. Tackorna är av särskilt stort intresse - de är något böjda och mellan 7,7 och 14,6 cm långa, fjorton var hela medan de övriga hade brottytor (alla utom en brottyta var gamla). Förmodligen var dessa tackor avsedda för nedsmältning. Ringspännet, vars utseende är väldigt typiskt för vikingatiden, med en diameter på 6.5 centimeter och en bevarad nål, visar att depåfyndet troligen härrör från vikingatiden. Det är inte säkert om ringspännet och remändbeslaget ursprungligen ingick i depåfyndet eller om de hamnat på fyndplatsen på annat sätt, men enligt uppgifter från upphittaren har inga fornfynd tidigare hittats på platsen och det ska inte förekomma några fasta fornlämningar där heller, vilket visar att de kan ha ett samband.

OM EVERLÖVSSKATTEN

Skatten består av drygt 900 mynt och silverföremål och dateras till cirka 1015. De yngsta mynten som daterar fyndet kommer från Danmark. Det är okänt exakt var den ursprungligen upphittades, men troligen i Skåne. De äldsta mynten är från 800-talet.

I Everlövsskatten finns två ungerska mynt som är präglade under kung Stefan I. Han var Ungerns första kung, och även den förste tydligt kristne kungen i landet. Han hade starkt stöd av påven. Några decennier efter hans död kanoniserades han och är än idag ett av Ungerns mest uppskattade helgon.

Den typ av ungerska mynt som finns i Everlöv-skatten är extremt ovanliga. De existerar bara i tre exemplar, varav två finns just i denna skatt. De är därför en viktig pusselbit i forskningen kring den äldsta ungerska myntningen.

I Everlövsskatten finns fragment av två större så kallade smyckesbrakteater. Det större av fragmenten är utställt här. I mitten finns en imitation av ett mynt och runt omkring en bård. På detta spänne kan HINRIC IMP E... utläsas, det vill säga Kejsare Henrik. Det har sannolikt tillverkats i nordvästra Tyskland.

Timboholmsskatten

SKATTER

Timboholmsskatten är en gulds katt hittad 1904 på Timboholms ägor i utkanten av Skövde i Västergötland av tre arbetare vid namn Carl Wernlund och Per Rythén, mer kända som "Sjôle-Lotta" och "Bly-Per" samt C. H. Lantz. Skatten är daterad till folkvandringstid (ca 400–500-tal), och har en totalvikt på cirka 7 kg. Den består av 2 tackor och 26 spiralringar av obearbetat guld och är den största bevarade gulds katten hittad i Norden. Bara Tureholmsskatten, funnen i Södermanland, är större, men denna skingrades efter fyndet.

Gulds katten finns nu i Guldrummet på Historiska museet i Stockholm. En kopia av skatten visas på Stadsmuseet i Skövde och sedan hösten 2008 finns en skulptur föreställande guldringarna i Timboholmsrondellen vid infarten till Östermalm i Skövde.

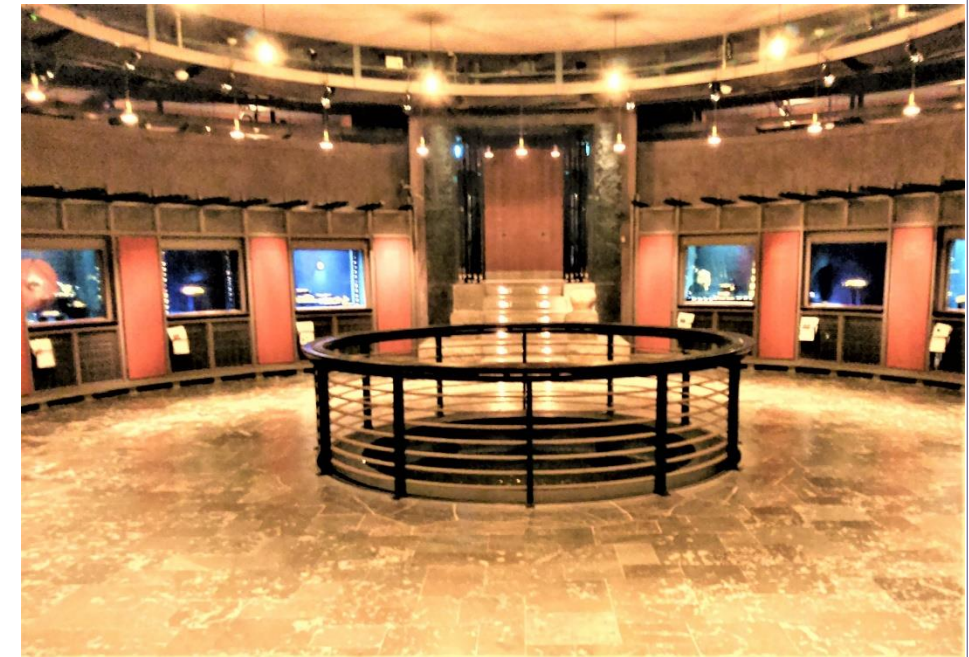
Skatten värderades av dåvarande antikvarie Hildebrandt till 2 000 kronor inklusive den så kallade dusören, cirka 100 000 kr 2011.

SKATTER

Guldrummet utgör en del av Historiska museet i Stockholm. Det innehåller gulföremål, men även silverföremål, från forntid till 1600-talet. I Historiska museets samlingar finns sammanlagt 52 kg guld och mer än 200 kg silver, och mycket är utställt i Guldrummet. I Guldrummet finns tre unika guldhalskragar från folkvandringstiden (350-500 e.Kr.), silverhängen från vikingatiden, ädelstensbeprydda relikskrin från medeltiden. Här finns både Sveriges största samlade gulds katt, Timboholmsskatten samt Vitteneskatten som är Sveriges till vikten tredje största gulds katt. Den senare består av fyra och en halv guldring på sammanlagt 1,9 kg och den upphittad vid Vittene, Norra Björke socken, i Trollhättans kommun söder om Hunneberg.

SKATTER

SKATTER

